

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 48/06-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 10. februára 2006 predbežne prerokoval sťažnosť JUDr. M. T., B., zastúpeného JUDr. A. D., B., vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 3 SŽ-o-KS 71/2005 zo 16. augusta 2005 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť JUDr. M. T. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 20. decembra 2005 doručená sťažnosť JUDr. M. T., B. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného JUDr. A. D., B., vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 3 SŽ-o-KS 71/2005 zo 16. augusta 2005, ktorým bolo potvrdené uznesenie Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 1 S 261/03-29 z 31. mája 2005 o odmietnutí odvolania sťažovateľa proti uzneseniu krajského súdu č. k. 1 S 261/03-21 zo 17. marca 2005 „vo veci nečinnosti orgánu verejnej správy“ v konaní o žalobe sťažovateľa proti žalovanému Správe katastra B.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti uviedol, že napadnutým uznesením najvyššieho súdu bolo potvrdené uznesenie krajského súdu o odmietnutí odvolania sťažovateľa. Týmto bolo odňaté jeho procesné právo, aby súd jeho odvolanie prejednal. Podľa sťažovateľa sú hraničné prípady, keď je obťažné jednoznačne určiť, či konanie správneho orgánu vykazuje znaky nekonania alebo znaky rozhodnutia a postupu. Takýto je podľa sťažovateľa aj jeho prípad.

Sťažovateľ požiadal listom z 15. októbra 2003 ako súdny exekútor Správu katastra... (ďalej len „správa katastra“) o vydanie odpisu z listu vlastníctva podľa § 69 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „katastrálny zákon“). Správa katastra sťažovateľovi listom z 22. októbra 2003 oznámila, že jeho žiadosti nevyhovuje. Podľa sťažovateľa zo strany správneho orgánu nastal určitý postup a má teda právo, aby tento postup bol na základe jeho žaloby preskúmaný súdom, ktorý o preskúmaní tohto postupu vydá rozsudok, a ak tento rozsudok bude zamietavý, je odvolanie proti nemu prípustné. Sťažovateľ predmetnú žalobu podal, avšak krajský súd ju vyhodnotil nesprávne ako žalobu proti nečinnosti správneho orgánu. Krajský súd vydal 17. marca 2005 uznesenie, v ktorom uviedol, že koná vo veci nečinnosti odporcu, návrh zamietol a uviedol, že odvolanie nie je prípustné.

Porušenie základných práv a slobôd podľa čl. 46 ods. 1 ústavy vidí sťažovateľ v tom, že najvyšší súd tým, že potvrdil uznesenie krajského súdu o odmietnutí odvolania sťažovateľa, odňal mu týmto uznesením právo, aby odvolanie sťažovateľa bolo riadne prejednané a o ňom rozhodnuté.

Na základe podanej sťažnosti sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd takto rozhodol:

„Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 16. 8. 2005, č. k. 3 Sž-o- KS 71/2005 bolo porušené právo sťažovateľa domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR.

Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 16. 8. 2005, č. k. 3 Sž-o-KS 71/2005 sa zrušuje a vec sa vracia Najvyššiemu súdu SR na ďalšie konanie a rozhodnutie.

Sťažovateľ má nárok na náhradu trov konania vo výške trov právneho zastúpenia pred Ústavným súdom SR.“

II.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa čl. 142 ods. 1 ústavy všeobecné súdy rozhodujú v občianskoprávných a trestnoprávných veciach; súdy preskúmavajú aj zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy a zákonnosť rozhodnutí, opatrení alebo iných zásahov orgánov verejnej moci, ak tak ustanoví zákon.

Pri predbežnom prerokovaní sťažnosti vychádzal ústavný súd z čl. 127 ods. 1 ústavy, podľa ktorého ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Účelom čl. 46 ods. 1 ústavy je zaručiť prístup k súdu a rovnaké právne postavenie v konaní pred súdom každému, kto žiada o ochranu tých svojich záujmov chránených právnym poriadkom, ktoré štát zveril do právomoci orgánov súdnej moci (II. ÚS 26/96).

Obsahom práva na súdnu ochranu je, aby rozhodnutie v konkrétnej veci bolo výsledkom konania nestranného súdu, čo znamená, že súd musí každú vec prerokovať a rozhodnúť tak, aby voči účastníkom postupoval nezaujato a neutrálne, žiadnemu z nich nenadržal a objektívne posúdil všetky skutočnosti závažné pre rozhodnutia vo veci. Nestranný súd poskytuje všetkým účastníkom konania rovnaké príležitosti na uplatnenie všetkých práv, ktoré im zaručuje právny poriadok, pokiaľ súd má právomoc o takomto práve rozhodnúť (II. ÚS 71/97).

Ústavný súd v súvislosti so svojou rozhodovacou činnosťou opakovane vyslovil právny názor, že skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/01 a I. ÚS 13/00).

Ústava Slovenskej republiky rozdeľuje súdnu moc medzi ústavný súd a všeobecné súdy. Ústavný súd je podľa čl. 124 ústavy nezávislým orgánom ochrany ústavnosti, zatiaľ čo všeobecné súdy sú nezávislé súdne orgány ochrany zákonnosti, ich právomoc je vymedzená v čl. 142 ods. 1 ústavy. Nie sú v postavení nadriadenosti či podriadenosti, orgány jedného systému nenahradzujú orgány druhého systému v rozhodovacej právomoci v im zverených veciach. Ústavný súd preto nie je alternatívou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov, ktorých sústavu završuje Najvyšší súd Slovenskej republiky (mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96).

V princípe subsidiarity má základ aj rozsah pôsobnosti ústavného súdu pri poskytovaní ochrany ústavným a základným právam a slobodám. Ústavný súd zásadne nemá oprávnenie preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (II. ÚS 21/96). Inými slovami, neprislúcha mu, aby sa zaoberal posúdením skutkových a právnych omylov, ktorých sa údajne dopustili všeobecné súdy, okrem prípadov a v rozsahu, v ktorom tieto omyly mohli mať za následok porušenie práv a slobôd chránených ústavou alebo Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sťažovateľa podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde skúmal, či v danom prípade nejde o zjavne neopodstatnenú sťažnosť. Namietat' porušenie svojich práv v konaní pred ústavným súdom sú totiž oprávnené len tie fyzické alebo právnické osoby, ktoré splnili všetky zákonné podmienky spojené s nadobudnutím a uplatňovaním takýchto práv. Z konania o ústavnej sťažnosti sú preto vylúčené také návrhy, keď sťažovateľ nesplnil niektorú zo zákonných podmienok potrebných pre vznik právneho vzťahu, porušenie ktorého namietal na ústavnom súde. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu jedným z dôvodov odmietnutia sťažnosti je jej zjavná neopodstatnenosť, ktorú možno vysloviť v prípade, ak ústavný súd nezistí priamu príčinnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietal sťažovateľ (I. ÚS 53/96, I. ÚS 62/96, I. ÚS 20/97).

O zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98). Teda úloha ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní návrhu nespočíva v tom, aby určil, či preskúmanie veci predloženej navrhovateľom odhalí existenciu porušenia niektorého z práv alebo slobôd zaručených ústavou, ale spočíva len v tom, aby určil, či toto preskúmanie vylúči akúkoľvek možnosť existencie takéhoto porušenia. Inými slovami, ústavný súd môže pri predbežnom prerokovaní odmietnuť taký návrh, ktorý sa na prvý pohľad a bez najmenšej pochybnosti javí ako neopodstatnený (I. ÚS 4/00).

Podľa § 247 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) podľa ustanovení tejto hlavy sa postupuje v prípadoch, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu.

Podľa § 250ja ods. 1 OSP proti rozsudku súdu podľa § 250j ods. 1 OSP (rozsudok, ktorým sa žaloba zamietla z dôvodu, že rozhodnutie a postup správneho orgánu sú v súlade so zákonom) je prípustné odvolanie.

Podľa § 250t OSP fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá tvrdí, že orgán verejnej správy nekoná bez vážneho dôvodu spôsobom ustanoveným príslušným právnym predpisom tým, že je v konaní nečinný, môže sa domáhať, aby súd vyslovil povinnosť orgánu verejnej správy vo veci konať a rozhodnúť. Návrh nie je prípustný, ak navrhovateľ nevyčerpal prostriedky, ktorých použitie umožňuje osobitný predpis.

Podľa § 250t ods. 6 OSP proti rozhodnutiu súdu (v konaní proti nečinnosti orgánu verejnej správy) nie je prípustný opravný prostriedok.

Sťažnosť sťažovateľa je zjavne neopodstatnená, pretože z napadnutého uznesenia najvyššieho súdu a zo spisu krajského súdu sp. zn. 1 S 261/2003, ktorý si ústavný súd vyžiadal, nevyplýva, že by vyvodené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, majúce zároveň za následok porušenie označeného základného práva sťažovateľa. Sťažovateľ podal žalobu krajskému súdu 10. novembra 2003. Žaloba bola nazvaná ako „*Žaloba proti nezákonnému postupu správneho orgánu.*“ Petit žaloby znel (čl. 2): „*Správa katastra... je povinná do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku vydať žalobcovi odpis z listu vlastníctva č. 4854, k. ú. R., týkajúci sa bytu (...), ktorý nie je verejnou listinou.*“ Podaním z 12. novembra 2004 žalobca doplnil svoj návrh – žalobu s tým, že nechal na posúdenie súdu, či ide o žalobu podľa § 247 OSP – rozhodovanie o žalobách proti rozhodnutiam a postupom správnych orgánov alebo podľa § 250t OSP – konanie proti nečinnosti orgánu verejnej správy, resp. § 250v OSP – konanie o ochranu pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy. Podľa formulácie konečného návrhu – petitu žaloby sa žalobca domáhal ochrany pred nečinnosťou správy

katastra, ktorá nekonala bez vážneho dôvodu spôsobom ustanoveným v § 69 ods. 3 katastrálneho zákona a nevydala mu odpis z listu vlastníctva. Petit uvedený v žalobe nezodpovedá správnej formulácii petitu v konaní pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy (§ 250v ods. 4 OSP – uloženie povinnosti spočívajúcej v zákaze pokračovať v porušovaní práva navrhovateľa a v prípade, že je to možné, obnoviť stav pred zásahom) a nezodpovedá ani správnej formulácii petitu podľa § 250j OSP (označenie rozhodnutia správneho orgánu, ktoré navrhuje zrušiť). Preto krajský súd a najvyšší súd posúdili žalobu podľa petitu uvedeného v žalobe (čl. 2) ako žalobu proti nečinnosti orgánu verejnej správy. V konaní proti nečinnosti orgánu verejnej správy podľa § 250t ods. 6 OSP proti rozhodnutiu súdu nie je prípustný opravný prostriedok. Keďže žalobca bol v konaní zastúpený advokátom, nebolo povinnosťou krajského súdu a ani najvyššieho súdu poučovať ho podľa § 5 OSP o tom, ako má správne naformulovať petit žaloby.

Na základe napadnutého uznesenia najvyššieho súdu a vyžiadaného súdneho spisu ústavný súd dospel k záveru, že uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 3 SŽ-o-KS 71/2005 zo 16. augusta 2005, ktorým najvyšší súd potvrdil rozhodnutie krajského súdu č. k. 1 S 261/03-29 z 31. mája 2005 o odmietnutí odvolania sťažovateľa proti uzneseniu krajského súdu č. k. 1 S 261/03-21 zo 17. marca 2005 vo veci jeho žaloby proti žalovanému Správe katastra B., nemohlo dôjsť k sťažovateľom namietanému porušeniu jeho označeného základného práva, pretože v konaní proti nečinnosti orgánu verejnej správy odvolanie nie je prípustné.

Navyše, najvyšší súd poukázal na skutočnosť, že žalobca v preskúmanom konaní nevystupoval ako občan, fyzická osoba, ale ako súdny exekútor.

Na súdneho exekútora sa vzťahuje zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov.

V tomto konaní súdny exekútor vystupuje ako orgán verejnej moci, ktorý má zákonom priznané mocenské prostriedky na vynútenie súčinnosti; nevzťahuje sa na neho ustanovenie § 250t OSP, ktoré chráni fyzické osoby a právnické osoby pred nečinnosťou orgánov verejnej moci.

V danom prípade ani postavenie súdneho exekútora nemožno podradiť pod čl. 127 ods. 1 ústavy, pokiaľ by namietal porušenie svojich základných práv alebo slobôd.

V danom prípade by sťažnosť mohla byť odmietnutá ako podaná niekým zjavne neoprávneným.

Na základe vyššie uvedeného ústavný súd preto sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. februára 2006